

Η ΜΝΗΜΗ ΠΟΥ ΑΣΤΡΑΦΤΕΙ ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

ΜΙΑ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΦΑΣΙΣΜΟΥ ΧΩΡΙΣ ΣΒΑΣΤΙΚΑ

Δυο χρόνια «μάχης με τον ιό», δηλαδή, δυο χρόνια επέλασης του φασισμού και μετατροπής των κοινωνιών μας σε τεράστια στρατόπεδα πειθάρχησης και τα χειρότερα βρίσκονται μπροστά μας. Παλεύουμε, κι εμείς και άλλοι, να μην μας πάρουν μπάλα ετούτοι οι δύσκολοι καιροί. Και διαρκώς επιστρατεύουμε ένα ανεκτίμητο εργαλείο: τη συλλογική μνήμη. Τη μνήμη που χρειάστηκε να αστράψει τη στιγμή του κινδύνου, όταν τον Φλεβάρη του 2020 γύρισε ο κόσμος τούμπα. Τη μνήμη που είναι κρίσιμο εργαλείο επιβίωσης στους καιρούς που το κρατικό ψέμα και η λήθη ξεδιπλώνονται σε όλο τους το μεγαλείο.

Στα όσα ακολουθούν, θα περιηγηθούμε εν συντομία στις συλλογικές απόψεις που χτίσαμε τα τελευταία δέκα χρόνια. Αυτές που στάθηκαν θεμέλιο ώστε τον Φλεβάρη του 2020, υπό ασφυκτική πολιτική, ψυχολογική και κοινωνική πίεση, να κατορθώσουμε να σώσουμε τα μυαλά μας από τη γενικευμένη παράνοια, αποφεύγοντας να γίνουμε κρατικό φερέφωνο, παπαγαλίζοντας τον κρατικό λόγο που προωθούνταν από όλων των ειδών τα μίντια. Ο φασισμός που σήμερα επελαύνει ξεδιπλώνεται μπροστά στα μάτια μας εδώ και χρόνια. Κι αν δεν τον θυμηθούμε, αυτόν και τα συστατικά του, τότε οι δύσκολοι καιροί όντως θα μας σαρώσουν στο διάβα τους.

Η ΠΑΡΑΝΟΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΣ ΚΡΑΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Το μακρινό πια 2009 και δύο μήνες πριν τη δημιουργία της συνέλευσης Autopome Antifa, οι αυτόνομες ομάδες από την Αθήνα (Μηδέν Άπειρο, Σαχ και No Woman's land) εξέδωσαν την μπροσούρα *Σχεδόν Αόρατοι: Η παρανομοποίηση της εργασίας ως κρατική στρατηγική για τη μετανάστευση*.¹ Την περίοδο εκείνη, όλο το φάσμα του πολιτικού συστήματος, από την άκρα αριστερά ως την άκρα δεξιά, εντόπιζε στη διαχείριση της μετανάστευσης την «απουσία» οργανωμένης κρατικής πολιτικής. Οι μεν δεξιοί μιλούσαν με όρους «ξέφραγου αμπελιού», οι δε αριστεροί για «έλλειψη κρατικού σχεδιασμού». Η σύγκλιση απόψεων μεταξύ αριστεράς και δεξιάς δεν συνέβαινε ωστόσο για πρώτη φορά. Τέτοιες συγκλίσεις είχαν ήδη εκδηλωθεί μέσα στη δεκαετία του 1990 σε μια σειρά από ζητήματα, όπως στο λεγόμενο μακεδονικό ζήτημα, στην πολιτική απέναντι στο τουρκικό κράτος, στη συμμαχία του ελληνικού κράτους με τη Σερβία κατά τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας.

Όσο λοιπόν οι αυτόνομες ομάδες σκάλιζαν το θέμα της μετανάστευσης, τόσο η μακροχρόνια κρατική στρατηγική διαχείρισης των μεταναστών εργατών ερχόταν στην επιφάνεια. Η πορεία των μεταναστών από την πρώτη στιγμή εισόδου τους στη χώρα ήταν κρατικά ελεγχόμενη: από τη βία στα σύνορα, στο αναγκαστικό πέρασμα των μεταναστών από την πρωτεύουσα ή το κέντρο κράτησης, κι από εκεί στα χωράφια της ελληνικής επαρχίας και πίσω πάλι στο κέντρο κράτησης ή την απέλαση.

Σε αντίθεση λοιπόν με τις κυρίαρχες αφηγήσεις εν έτει 2009, το ελληνικό κράτος είχε στρατηγική για τη μετανάστευση. Η στρατηγική δεν στόχευε στην αποτροπή της εισόδου των μεταναστών στη χώρα, αλλά αντιθέτως στην εκμετάλλευση της εργατικής

χρονα όμως, η παρανομοποίηση της εργασίας ήταν μια στρατηγική που, καθώς ξεδιπλωνόταν, κατασκέυαζε και αναβάθμιζε τους αστυνομικούς μηχανισμούς επιτήρησης της εργατικής τάξης.

Στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής το 2008, το υπουργείο Δημόσιας Τάξης έριξε οκτακόσιους καινούργιους μπάτσους στο κέντρο της Αθήνας. Το φθινόπωρο εκείνου του έτους εκτυλίχθηκε ένα κανονικό αστυνομικό πογκρόμ στο κέντρο της Αθήνας ενάντια στους μετανάστες εργάτες, υποτίθεται «λόγω της εγκληματικότητας» ή για λόγους «δημόσιας υγείας», καθότι η εγκατάσταση των μεταναστών σε περιοχές του κέντρου χαρακτηριζόταν από όλες τις μπάντες του πολιτικού συστήματος ως «υγειονομική βόμβα». Στην ουσία όμως, επρόκειτο για μια στρατηγική ελέγχου του πολυεθνικού προλεταριάτου στους δημόσιους χώρους, μια πολιτική που θα έπρεπε να προϊδεάζει ότι στο μέλλον θα αφορούσε και άλλα κομμάτια της εργατικής τάξης.

Και πράγματι. Το 2009 το ελληνικό κράτος ήταν μερικά βήματα πριν την επίσημη χρεοκοπία. Κι αν εμείς δεν το είχαμε πάρει ακόμη χαμπάρι, οι κρατικοί ιθύνοντες στα υπουργεία κατέστρωναν ήδη σχέδια για τη διαχείριση της επερχόμενης κρίσης. Σχέδια που αφορούσαν την εργατική τάξη, την υποτίμηση και την αστυνομική της διαχείριση. Σχέδια που είχαν ήδη δοκιμαστεί πάνω στα τομάρια των μεταναστών εργατών και αργότερα θα δοκιμάζονταν, στο βαθμό φυσικά που αναλογεί, και στους υπόλοιπους.

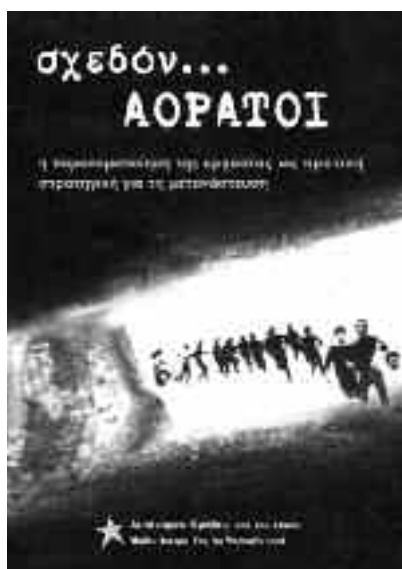
Η ιδέα λοιπόν της παρανομοποίησης της εργασίας ως κρατική στρατηγική για τη μετανάστευση είναι που μας έκανε να συνειδητοποιήσουμε πως το κράτος δεν διατυπώνει ανοιχτά όλα όσα πράττει, και φυσικά δεν κάνει στ' αλήθεια όλα εκείνα που δημόσια παριστάνει ότι κάνει. Η εστίαση στους μετανάστες εργάτες και στα κατώτερα στρώματα της εργατικής τάξης μάς βοήθησε να ξεκαθαρίσουμε ότι τα καπιταλιστικά κράτη δεν ενδιαφέρονται για την ανθρώπινη ζωή. Ενδιαφέρονται για τη δημιουργία και εκμετάλλευση της εργατικής δύναμης. Και η εργατική δύναμη είναι πολύ διαφορετικό πράγμα από τους «εργάτες» και τους «ανθρώπους». Γι' αυτό ακριβώς πρόκειται για μια διαδικασία που για ένα μέρος της εργατικής τάξης πολλές φορές σημαίνει την υποτίμηση ακόμα και έως το σημείο της εξόντωσης. Το Φλεβάρη του 2020 η κληρονομιά αυτών των ιδεών λειτούργησε για μας ως πρώτο αντανάκλαστικό απέναντι στην αφήγηση, σύμφωνα με την οποία το κράτος νοιαζόταν για τις ζωές και την υγεία μας.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΦΑΣΙΣΜΟΣ ΧΩΡΙΣ ΣΒΑΣΤΙΚΑ

Με το ξέσπασμα της κρίσης το 2009 και την επίθεση των αφεντικών στα άμεσα υλικά συμφέροντα της τάξης μας, δηλαδή στο μισθό μας, αρχίσαμε την εποχή εκείνη να εντοπίζουμε και μια άλλη εξελισσόμενη διαδικασία, εξόχως σημαντική. Επρόκειτο για το πεδίο στο οποίο το κράτος είχε με θέρμη αρχίσει να επιτίθεται: αυτό της αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης.

Βάσει μιας κυρίαρχης αριστερής αντίληψης, υπάρχουν δύο πλευρές του κράτους. Η μία πλευρά είναι η κατασταλτική, δηλαδή η αστυνομία και ο στρατός, και η άλλη πλευρά, είναι το λεγόμενο κράτος πρόνοιας, δηλαδή τα νοσοκομεία, οι κοινωνικές παροχές, η εκπαίδευση, οι προνοιακές δομές κλπ. Οι δύο αυτές πλευρές παρουσιάζονταν ως αντιθετικές και ανταγωνιστικές μεταξύ τους. Μια τέτοια γνώμη για το κράτος ερχόταν για εμάς τους αυτόνομους ήδη από το 2009 σε αντίθεση με την άμεση κοινωνική μας εμπειρία. Κι έτσι ενώ η Αριστερά κλαιγόταν για το «καλό» κράτος πρόνοιας που κατέρρευε, εμείς αρχίσαμε να εντοπίζουμε τον όλο και πιο εμφανή μετασχηματισμό των συστημάτων υγείας σε συστήματα ελέγχου και επιτήρησης της εργατικής τάξης.

Γι' αυτό το λόγο μεταφράσαμε και εκδώσαμε την ομιλία του Σέρτζιο Μπόλνινα *Ναζισμός και εργατική τάξη*.² Για να δείξουμε ότι δεν ήταν η πρώτη φορά στην ιστορία που το κράτος πρόνοιας εμφανιζόταν ως μηχανισμός επιτήρησης

Το εξώφυλλο της πρώτης έκδοσης της μπροσούρας *Σχεδόν... Αόρατοι*, 10/2009.

τους δύναμης μέσω μιας διαδικασίας που στην μπροσούρα ονομάστηκε «παρανομοποίηση της εργασίας». Επρόκειτο για μια στρατηγική που ακολουθούν επί δεκαετίες όλα τα καπιταλιστικά κράτη και η οποία υπαγορεύει ότι ένα τμήμα της εργατικής τάξης στο εσωτερικό των καπιταλιστικών κρατών θα πρέπει να βρίσκεται σε διαρκές καθεστώς κρατικά επιβεβλημένης παρανομίας. Ταυτό-

της εργατικής τάξης. Τα πρώτα συστήματα πρόνοιας του μεσοπολέμου είχαν μια λειτουργία επιβολής διαστρωμάτων στο εσωτερικό της εργατικής τάξης με τελικό επίτευγμα τεράστιες περιοχές της εργασίας να εντάσσονται στην αρμοδιότητα των αστυνομικών μηχανισμών.

Τα συστήματα πρόνοιας είχαν συνεπώς εξαρχής μια ανάστροφη όψη. Να μια χρήσιμη ιδέα για εμάς τους αυτόνομους. Δεν ήταν μηχανισμοί ενός «αγαθού κράτους-προστάτη» ούτε συστήματα στήριξης των εργατών. Δεν ήταν καν προ-ϊόν εργατικών αγώνων και κατακτήσεων, όπως υποστηρίζει η Αριστερά του κράτους. Ήταν, αντιθέτως, πειθαρχικοί μηχανισμοί ελέγχου της αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης.

Με αυτά τα εργαλεία, ερμηνεύσαμε την πρώτη κρατική δοκιμή απαγόρευσης του καπνίσματος το 2010. Το κράτος, λέγαμε σε προκήρυξη που μοιράζαμε εκείνη την περίοδο, δεν ενδιαφερόταν για τα πνευμόνια μας. Η απαγόρευση του καπνίσματος ήταν μια κρατική πειθαρχική πολιτική που με πρόσχημα την «υγεία» στόχευε στην επιβολή αλλαγών σε συγκεκριμένες καθημερινές μας συνήθειες. Οδηγούσε επίσης στην επιβολή διαχωρισμών στο εσωτερικό της κοινωνίας, στην πώλωση και την ανάπτυξη της ρουφιανιάς. Δέκα χρόνια μετά, όπου τελικά η απαγόρευση του καπνίσματος επιβλήθηκε στ' αλήθεια, ήμασταν σε θέση να πάμε ένα βήμα παρακάτω και να συνειδητοποιήσαμε μια επιπλέον, οικονομική αυτή τη φορά, πτυχή της απαγόρευσης, καθώς αυτή συνδεόταν με τον περιορισμό της κατανάλωσης.³

Από τις παραπάνω συλλογικές διαδρομές γεννήθηκε και η ιδέα του «φασισμού χωρίς σβάστικα» που την εξηγήσαμε αναλυτικά στην ομώνυμη μπροσούρα που εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2010.⁴ Αξίζει να σημειώσουμε ότι εκδώσαμε αυτή την μπροσούρα τη στιγμή της ανόδου της Χρυσής Αυγής. Μας φαινόταν ήδη πολύ φτωχό, στις αρχές της δεκαετίας του 2010, να λέμε «φασισμός» και να εννοούμε μόνο τους καράφλες. Αντιθέτως, ορίσαμε τον φασισμό ως ιστορική διαδικασία που μέσα στον 20ο αιώνα και σε συνθήκες κρίσης πήρε τη μορφή υποτίμησης της εργατικής τάξης μέχρι του σημείου της εξόντωσης. Υποστηρίζαμε ότι ο φασισμός, σαν σώμα πρακτικών και πολιτικών, εφαρμόστηκε από όλα τα καπιταλιστικά κράτη και όχι μόνο από τη ναζιστική Γερμανία. Και ναι, μπορούσαμε να λέμε εν έτει 2010 ότι ο φασισμός στην εποχή μας είναι απολύτως δυνατός, όχι με τη μορφή σβάστικας, αλλά με τη μορφή της δολοφονικής επίθεσης στην εργατική τάξη. Ότι η επίθεση αυτή δεν γίνεται μόνο από τους μπάτσους ή τους ανερχόμενους νεοναζί. Στην επίθεση αυτή συμμετέχουν και οι κρατικοί μηχανισμοί που ασχολούνται με τον έλεγχο της αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης. Αυτοί ακριβώς οι μηχανισμοί, όπως π.χ. τα συστήματα υγείας, που τον Φλεβάρη του 2020 εμφανίστηκαν στην «πρώτη γραμμή» υπεράσπισης της υγείας μας.

Η ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΑΝΟΧΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΧΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Το όλο και μεγαλύτερο βάθεμα της καπιταλιστικής κρίσης από το 2009 και έπειτα οδήγησε σε σημαντικές αλλαγές τόσο στο εσωτερικό της ελληνικής κοινωνίας όσο και στο κράτος και τη δημόσια τάξη. Η όλο και μεγαλύτερη υποτίμηση των μεταναστών εργατών πήγαινε χέρι-χέρι με την ολοένα και μεγαλύτερη κατρακύλα της ελληνικής κοινωνίας προς αυτό που ονομάσαμε μαφιοποίηση. Δηλαδή, όλο και μεγαλύτερα κομμάτια της εργατικής τάξης με πρώτους τους μετανάστες, τίθονταν εκτός εργατικού δικαίου και γίνονταν αντικείμενο διαχείρισης με όρους μαφίας.

Παράλληλη διαδικασία με τη μαφιοποίηση της ελληνικής κοινωνίας, ήταν η από πλευράς του κράτους αναβάθμιση των αστυνομικών μηχανισμών. Νέα αστυνομικά σώματα, όπως οι ΔΙΑΣ, φτιάχτηκαν το 2010 μαζί με νέες στρατηγικές που αφορούσαν τη δημόσια τάξη. Επισήμως, οι ένστολες παρελάσεις στους δρόμους θα αφορούσαν την «πάταξη της εγκληματικότητας». Και εγκαινιάστηκαν με τον πιο δολοφονικό τρόπο: τη δολοφονία του Αλβανού εργάτη Νικολά Τόντι τον Φλεβάρη του 2010 στον Βύρωνα.⁵

Στην ουσία όμως, τα κρατικά σχέδια με τις καθημερινές αστυνομικές περιπολίες είχαν διπλό σκοπό. Από τη μια, στόχος ήταν να ενταθούν η πίεση και ο έλεγχος προς τα χαμηλότερα στρώματα της εργατικής τάξης που έπρεπε να πειθαρχήσουν στις νέες υλικές στερήσεις που επέβαλλε η καπιταλιστική κρίση. Από την άλλη, οι μπάτσοι, επίσημα και ανεπίσημα, έψαχναν τους φίλους τους στις γειτονιές, χτίζοντας συμμαχίες γύρω από μικρότερα ή μεγαλύτερα υλικά

συμφέροντα. Άλλοτε με το μαγαζάτορα, άλλοτε με το ρουφιάνο της γειτονιάς κι άλλοτε με τη μαφία.

Εκδόσεις ενάντια στον σύγχρονο φασισμό και το δόγμα της μηδενικής ανοχής.

Περιγράψαμε αυτές τις διαδικασίες στην μπροσούρα *Επιτροπές κατοίκων: κατάδυση στο μέλλον του ελληνικού φασισμού*, που εξέδωσε η συνέλευση αυτονομίας αντιφά το Μάρτιο του 2012. Η μπροσούρα αυτή προχωρούσε ένα βήμα παρακάτω τις γνώμες που εκτέθηκαν στον «φασισμό χωρίς σβάστικα». Εδώ, θελήσαμε να δείξουμε πως ο σύγχρονος φασισμός οργανώνεται γύρω από υλικά συμφέροντα. Από τα παραδείγματα που περιέχονται σε αυτή, το βασικότερο ήταν ο Άγιος Παντελεήμονας και τα πογκρόμ εναντίον μεταναστών εργατών στην περιοχή. Εκεί γινόταν ολοφάνερο ότι το σύμπλεγμα αστυνομίας, φασιστών και μαφίας συγκροτούσε ένα πλέγμα πειθάρχησης και εκμετάλλευσης της εργασίας των μεταναστών εργατών που διέμεναν στην περιοχή.

Η κρατική στρατηγική της ταξικής πώλωσης που εφαρμόστηκε στον Άγιο Παντελεήμονα αποτελούσε κομμάτι μιας ευρύτερης πολιτικής, αυτή της μηδενικής ανοχής. Για την ιστορία και τις επιδιώξεις της πολιτικής αυτής, γράφτηκε από την αυτόνομη φοιτητική ομάδα Παντείου «Unfair Play» και εκδόθηκε τον Γενάρη του 2016, η μπροσούρα *Σπασμένα Τζάμια: Σκέψεις για τη δημόσια τάξη και το πάντσιο πανεπιστήμιο σε καιρούς κρίσης*. Οι αυτόνομοι φοιτητές που την υπέγραψαν μπορούσαν ήδη να εντοπίσουν το σχέδιο της μηδενικής ανοχής μέσα στις θεωρίες διάφορων ακαδημαϊκών που έφταναν μέχρι τα αμφιθέατρα.

Μας ήταν άρα ήδη ολοφάνερο ότι οι στρατηγικές δημόσιας τάξης που εφαρμόστηκαν την πρόσφατη περίοδο της καραντίνας αποτελούσαν το αποκορύφωμα της πολιτικής της μηδενικής ανοχής, με επίδοκο τον έλεγχο του δημόσιου χώρου και του πολυεθνικού προλεταριάτου που κινείται σε αυτόν. Οι πολιτικοί προϊστάμενοι των μπάτσων δοκίμαζαν και εφάρμοζαν στα κεφάλια μας ετούτη την πολιτική τουλάχιστον επί μια δεκαετία.

ΤΟ ΦΥΛΟ ΩΣ ΠΕΔΙΟ ΜΑΧΗΣ & Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΩΣ ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ

Σημαντική συμβολή στις ιδέες των αυτόνομων αποτελεί η ενασχόληση με την έμφυλη καταπίεση. Γι' αυτή τη συμβολή, οφείλονται τα μέγιστα στη γυναίκα ομάδα Μιγάδα που καταπιάνεται με τις έμφυλες πολιτικές από το χειμώνα του 2009, μέσα από εκδόσεις, αφίσες, εκδηλώσεις και φυσικά το περιοδικό της.

Μέσα στη δεκαετία του 2010, εποχή που η πολυεθνική κοινωνία στην Ελλάδα περιελάμβανε ένα σημαντικό κομμάτι μουσουλμάνων μεταναστών και μεταναστριών, είχε γίνει της μόδας σε αριστερούς και δεξιούς κύκλους η καταγγελία της μαντίλας ως «ένδειξη έμφυλης καταπίεσης και οπισθοδρόμησης». Η Μιγάδα φρόντισε να καταδείξει τον αντιμουσουλμανικό και ταξικό ρατσισμό πίσω από αυτές τις καταγγελίες. Παράλληλα, η έκδοση του βιβλίου της Αντζελα Ντέιβις *Γυναίκες Φυλή και Τάξη*⁶ και η ανάδειξη του κρατικού μύθου «του μαύρου βιαστή», μας βοήθησαν να εμπειδώσουμε το πώς οι κρατικές έμφυλες πολιτικές στρέφονται ενάντια στην τάξη μας. Έκτοτε, μάθαμε να είμαστε ιδιαίτερος καχύποπτες κάθε φορά που τα μίντια λοιδωρούν κομμάτια της τάξης μας ως «αμόρφωτα» και «απολίτιστα».

Φυσικά, η ενασχόληση με την έμφυλη καταπίεση δε θα μπορούσε να αφήσει στο απυρόβλητο τους «ειδικούς» και ειδικότερα τους γιατρούς. Σε πάμπολλα άρθρα του περιοδικού *Μιγάδα* αλλά και σε εκδόσεις, όπως οι *Μάγισες, μαίες, νοσοκόμες* και οι *Παθήσεις και διαταραχές* από το περιοδικό *Τεφλόν*,⁷ υποστηρίχτηκε τεκμηριωμένα η ιδέα πως η επιστήμη δεν είναι ουδέτερη δύναμη μέσα στον καπιταλισμό. Αναδείχτηκε ο ταξικός χαρακτήρας της ιατρικής επιστήμης και κομμάτια της συσκοτισμένης ιστορίας της. Καταδείχτηκαν ο σεξισμός και η εξουσία των γυναικολόγων. Τονίστηκε ότι ένα κομμάτι της μαφίας τούτης της χώρα φοράει λευκές μπλούζες και αποκομίζει υλικά συμφέροντα από την υποτίμηση των εργατριών.

Το 2012, το κράτος αποφάσισε για «λόγους δημόσιας υγείας» να συλλάβει και να διαπομπεύσει 11 οροθετικές γυναίκες στο κέντρο της Αθήνας. Συγκλονιστήκαμε αλλά και συγκρατήσαμε στη συλλογική μας μνήμη το γεγονός ότι τη βρώμικη δουλειά δεν την έκαναν μόνο μπάτσοι, αλλά και γιατροί. Το εγχείρημα συκοφάντησης κομματιών της τάξης μας ως «υγειονομική απειλή» που έλαβε χώρα το 2012 θα ήταν αδύνατο χωρίς τη συμβολή του τότε ΚΕΕΛΠΝΟ (νυν ΕΟΔΥ). Γεγονός που αποκάλυπτε τον πραγματικό χαρακτήρα και τις αληθινές στοχεύσεις των υγειονομικών θεσμών.

Οι οροθετικές γυναίκες που συνελήφθησαν το 2012 οδηγούνται στο δικαστήριο. Διαπομπεύθηκαν και κατηγορήθηκαν βάσει νόμου για τον «περιορισμό διάδοσης λοιμωδών νοσημάτων».

Ενάντια στις διαδεδομένες αντιλήψεις που αντιμετώπιζαν την επιστήμη και την τεχνολογία ως ουδέτερες δυνάμεις που συμβάλλουν στην «πρόοδο της ανθρωπότητας», εμείς προτιμούσαμε να εστιάζουμε στον ιστορικά προσδιορισμένο τεχνολογικό τους χαρακτήρα. Σε αυτή την κατεύθυνση, επιλέξαμε να μεταφράσουμε τα κείμενα του Τζωρτζ Καφέντζις, τον Ιούλιο του 2012, αλλά και να οργανώσουμε μια σειρά συναντήσεων/συζητήσεων με θέμα «Εργασία, τεχνολογία και καπιταλιστική κρίση στον 20ο και 21ο αιώνα» το 2012-2013.⁸

Ο κύκλος αυτομορφωτικών συναντήσεων με τίτλο «Εργασία, Τεχνολογία και καπιταλιστική κρίση στον 20ο και 21ο αιώνα» που οργανώσαμε το 2012-2013.

Ασχοληθήκαμε λοιπόν με το πως η επιστήμη και η τεχνολογία σχετίζονται ιστορικά με την καπιταλιστική οργάνωση της εργασίας. Κρίναμε ως εξόχως ύποπτες τις διαδεδομένες ιδέες περι τεχνολογικής ανεργίας και ότι στο μέλλον θα δουλεύουν τα... ρομπότ, ενώ οι εργάτες όλο και περισσότερο θα γινόμαστε άχρηστοι για τα αφεντικά. Πήραμε μια πρώτη ιδέα για την προέλευση των ιδεών που κυριαρχούν σήμερα για την ενεργειακή κρίση, όταν μεσοσύσης της πετρελαϊκής κρίσης του 1973, αριστεροί οικολόγοι και δεξιοί φυσικοί επιστήμονες πρότειναν από διαφορετικούς δρόμους την ίδια λύση στο ενεργειακό πρόβλημα: έναν παγωμένο κόσμο, γεμάτο πειθαρχία, αυτοπεριορισμό, μείωση

μετακινήσεων και μόνους καμιά διακοπή ρεύματος όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο. Διάφορες από αυτές τις αφεντικίστιες ιδέες έχουν αρχίσει να γίνονται πράξη με όλο και πιο τρομακτική συχνότητα από την πρώτη καραντίνα και ύστερα.

Σήμερα που ο τεχνοφетиχισμός και η «ψηφιακή επανάσταση» κερδίζουν έδαφος, έχουμε καταλάβει ότι οι ψηφιακές μηχανές των αφεντικών μας ενσωματώνουν πειθαρχικές πρακτικές. Ο υπουργός ψηφιακής διακυβέρνησης Κυριάκος Πιερρακάκης τόνισε σε μια συνέντευξη τον Σεπτέμβριο του 2020 ότι: «Στο μέλλον η σχέση του πολίτη με το κράτος θα περνά από τον υπολογιστή ή το κινητό». Και εννοούσε, ότι ο έλεγχος, η επιτήρηση και η πειθαρχή μας θα περνάει και μέσα από τις ψηφιακές μηχανές. Επιβεβαιώθηκε περίτρανα ο υπουργός όταν λίγους μήνες μετά, χιλιάδες εργάτες και εργάτριες, μαθητές και μαθήτριες καθηλώθηκαν και κλείστηκαν σπίτι, μπροστά στον υπολογιστή τους.

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΟΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

Η εξάρτηση των μικρών κρατών από τις μεγάλες δυνάμεις είναι μια εξαιρετικά δημοφιλής ιδέα στη χώρα. Η εναντίωσή μας στις ιδέες περί εξάρτησης γεννήθηκε μέσα στη δεκαετία του 1990 και τις πρώτες προσπάθειες των αυτόνομων στην Ελλάδα να εναντιωθούν στην εμπλοκή του ελληνικού κράτους στη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας.

Τα τελευταία δέκα χρόνια ωστόσο συνειδητοποιήσαμε ότι τα καπιταλιστικά κράτη εμπλέκονται σε παγκόσμια διακρατική σύγκρουση από το τέλος του ψυχρού πολέμου κι έπειτα. Ότι τα πολεμικά συμβάντα των τελευταίων τριάντα χρόνων (ο πρώτος πόλεμος του Κόλπου, η διάλυση της Γιουγκοσλαβίας, η εισβολή των ΗΠΑ στο Ιράκ και το Αφγανιστάν, η διάλυση της Μέσης Ανατολής, οι συγκρούσεις στην Ουκρανία και τα κράτη του Καυκάσου, οι στρατιωτικές επιχειρήσεις στην Αφρική) δεν είναι μεμονωμένα συμβάντα. Είναι η παγκόσμια διακρατική σύγκρουση που εξελίσσεται για το νέο μοίρασμα του κόσμου. Και σε αυτή τη σύγκρουση συμμετέχουν όλα τα καπιταλιστικά κράτη ανάλογα με τα δικά τους, επιμέρους εθνικά συμφέροντα.

Ο Γ. Παπανδρέου ανακοινώνει από το Καστελόριζο την προσφυγή στο ΔΝΤ και τον ευρωπαϊκό μηχανισμό στήριξης, Απρίλιος 2010. Ατενίζει μάλλον την ΑΟΖ..

Όταν το 2010, ο τότε πρωθυπουργός Γ. Παπανδρέου ανακοίνωσε σε διάγγελμα την προσφυγή της Ελλάδας στον ευρωπαϊκό μηχανισμό στήριξης και το ΔΝΤ, το μέρος όπου διόλου τυχαία επιλέχτηκε για να το κάνει ήταν το Καστελόριζο, απέναντι ακριβώς από την Τουρκία. Το μήνυμα ήταν σαφές. Στα οικονομικά προβλήματα του κράτους, θα αναζητηθούν πολιτικές λύσεις. Πολιτικές λύσεις που θα επιχειρούνταν μέσω μιας επιθετικότερης εξωτερικής πολιτικής και πλασαρίσματος του ελληνικού κράτους στην παγκόσμια διακρατική σύγκρουση, ελπίζοντας ότι έτσι θα αποκτήσει πλεονέκτημα έναντι των αντιπάλων του, και κυρίως έναντι του τουρκικού κράτους.

Από τότε μέχρι και σήμερα ένας νέος γύρος ελληνοτουρκικού ανταγωνισμού στο Αιγαίο και την Αν. Μεσόγειο πλανιέται απειλητικός πάνω από τα κεφάλια

μας. Ασχοληθήκαμε με το ζήτημα για ν' ανακαλύψουμε το πώς βλέπουν τα κράτη και τα αφεντικά μας τον πλανήτη. Κι εδώ δεν είδαμε καμία απολύτως έγνοια για την ανθρώπινη ζωή, αλλά έγνοια για τη «γεωπολιτική» και τα «εθνικά συμφέροντα». Αποτέλεσμα αυτής της συλλογικής ενασχόλησης ήταν η μπροσούρα που εξέδωσε η συνέλευση *autonome antifa* τον Μάιο του 2015, με τίτλο *Η στρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου ή αλλιώς η συμμετοχή του ελληνικού κράτους στον παγκόσμιο πόλεμο*.

Τα κράτη λοιπόν βρίσκονται σε διαρκή οικονομικό και στρατιωτικό ανταγωνισμό μεταξύ τους. Με αυτή την παρακαταθήκη, είπαμε ότι ο ιός δεν είναι παρά η γλώσσα και το εργαλείο με το οποίο διεξάγεται αυτή τη στιγμή η παγκόσμια διακρατική σύγκρουση. Γι' αυτό και οι πρώτες «σκανδαλώδεις» αφίσες που κολλήσαμε όταν έπεσε ο ουρανός στα κεφάλια μας έλεγαν: «Δεν είναι γρίπη, είναι εμπορικός πόλεμος».

Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΩΣ ΚΡΑΤΟΣ

Όταν αναφερόμαστε στην ελληνική Αριστερά ως κομμάτι του κράτους, δεν το κάνουμε για λόγους πρόκλησης. Πέρα από τις εμπειρίες μας ήδη από τη δεκαετία του 1990 και τη συμβολή της αριστεράς στη συγκρότηση του εθνικού κορμού, ανατρέξαμε στην ιστορία του ελληνικού φασισμού. Εδώ το εγχείρημα αποδείχτηκε εργώδες, γιατί ο ογκόλιθος της αριστερής ιδεολογίας απαιτούσε εργαλεία μεγέθους... μπουλντόζας. Εκδώσαμε τις *Σπουδές στο γαλανόμαυρο*⁹ όπου υποστηρίζουμε ότι ήδη από το μεσοπόλεμο, η Αριστερά συνιστούσε μια πυραμίδα από δύο βασικά κομμάτια με σαφώς διαφορετική ταξική διάρθρωση και όχι πάντα σε αρμονική σχέση μεταξύ τους: μια ηγεσία αστών στην κορυφή της πυραμίδας και μια πολυπληθής βάση προλετάρων. Ο βασικός ρόλος της Αριστεράς ως πολιτικής οργάνωσης είναι η κορυφή να φροντίζει ώστε η βάση να πειθαρχεί και όταν χρειάζεται, τις κρίσιμες στιγμές, να τάσσεται με το κρατικό συμφέρον.

Στην υπόθεση «πανδημία» η Αριστερά απέδειξε περίτρανα την επί δεκαετία αποκτημένη τεχνονομία της. Με τρόπο που ποτέ δεν θα μπορούσε να επιτύχει μόνη της η στιγματισμένη Δεξιά αυτής της χώρας, η Αριστερά συνέβαλε τα μέγιστα στην επιβολή των απαγορεύσεων και των πειθαρχικών μέτρων που ονομάστηκαν «υγειονομικά». Γι' αυτό το κεφάλαιο έχουμε γράψει πολλές φορές στο περιοδικό, οπότε δεν θα επεκταθούμε άλλο εδώ.

Πρωτομαγιά 2020. Το ΚΚΕ τηρεί τα μέτρα, μη τυχόν και μπερδευτεί κανένας.

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΓΕΣ

Θυμηθήκαμε τα βασικότερα ζητήματα με τα οποία αναμετρηθήκαμε όλα αυτά τα χρόνια. Οι ιδέες που παρήχθησαν μέσα από αυτήν την αναμέτρηση έπαιξαν καταλυτικό ρόλο έτσι, ώστε την κρίσιμη στιγμή όπου τα κράτη αποφάσισαν να κηρύξουν «πόλεμο με έναν ιό» να μην πιαστούμε με τις άμυνες κατεβασμένες απέναντι στο κράτος και την προπαγάνδα του.

Τον Φλεβάρη του 2020, κάτω από τεράστια ψυχολογική πίεση, βάλουμε στην άκρη την κρατική προπαγάνδα και ανατρέξαμε στην ιστορία των τελευταίων δέκα χρόνων. Αποφύγαμε δια ροπάλου την αναμεταξύ μας επικοινωνία μέσω καλωδίων –που στο μεταξύ βροντούσαν μόνο κρατικές εντολές.

Δεν ήταν η πρώτη φορά που το κράτος ξεδίπλωνε σχέδια στις πλάτες μας φροντίζοντας επιμελώς να τα αποκρύψει. Και δεν ήταν η πρώτη φορά που η Αριστερά συνέβαλε στη συσκότιση. Η συλλογική μνήμη της κρατικής στρατηγικής παρανομοποίησης της εργασίας των μεταναστών μάς παρείχε τις απαραίτητες δόσεις ταξικής καχυποψίας απέναντι στην κρατική προπαγάνδα.

Από τη στιγμή που μια επιτροπή «ειδικών» λοιμωξιολόγων αναγορεύτηκε σε αδιαμφισβήτητο ηγέτη, μας ήταν σαφές ότι εδώ, οι πολιτικές πειθάρχησης και οι απαγορεύσεις απλά φορούσαν τον μανδύα της επιστήμης. Και καθώς ο χαρακτήρας των συστημάτων υγείας μάς ήταν ήδη γνώριμος από το 2009, ούτε στιγμή δεν μπερδευθήκαμε με αιτήματα του είδους «κι άλλες μεθ, κι άλλοι γιατροί».

Στην περίοδο της καραντίνας, το εγχείρημα της μηδενικής ανοχής που δουλεύεται επί δέκα χρόνια επιδείχτηκε σε όλο του το μεγαλείο. Οι ένστολες περιπολίες που το 2008 κυνηγούσαν ασιάτες και βαλκάνιους μετανάστες στο κέντρο της Αθήνας, τώρα στρέφονταν στο σύνολο της εργατικής τάξης που «δεν έμενε σπίτι». Παράλληλα, οι σύμμαχοι που επί χρόνια έκτιζε σχέσεις μαζί τους η αστυνομία ανέλαβαν το άλλο μισό της πειθάρχησής μας και απέκτησαν και τη στολή τους. Δεν ήταν οι μαγαζάτορες που μας επέβαλλαν τις μάσκες; Δεν ήταν οι νοικοκυραίοι που κατέδιδαν στους μπάτσους τους «αντικοινωνικούς»;

Τέλος, ενώ η κρατική προπαγάνδα μιλούσε για τα πρωτοφανή πράγματα που ζούσαμε με όρους επιδημιολογίας, εμείς θυμηθήκαμε όσα λέγαμε κάτι χρόνια πριν για την παγκόσμια διακρατική σύγκρουση. Και έτσι μπορέσαμε να εντοπίσουμε τα πραγματικά οικονομικά κίνητρα πίσω από το κλείσιμο των συνόρων και διάφορων τομέων της οικονομίας. Μιλήσαμε για τον εμπορικό πόλεμο και τον διακρατικό ανταγωνισμό.

Με το νέο γύρο της καπιταλιστικής κρίσης που τα αφεντικά αποκάλεσαν «πανδημία», όλες οι κρατικές πολιτικές των τελευταίων δέκα χρόνων συντονίστηκαν και δούλεψαν εναντίον μας: Η κυριαρχία του κρατικού ψέματος και η συμβολή της Αριστεράς. Τα συστήματα υγείας ως μηχανισμοί καταγραφής και αστυνόμευσης. Η αναβάθμιση των αστυνομικών μηχανισμών και η πολιτική της μηδενικής ανοχής. Η αναγόρευση της επιστήμης σε αδιαμφισβήτητη δύναμη και η θρησκοληπτική προσήλωση στο λόγο των «ειδικών». Η φετιχιστική προσέγγιση της καπιταλιστικής τεχνολογίας. Η μεθοδική συσκότιση της όξυνσης των διακρατικών ανταγωνισμών.

Θυμίσαμε εν συντομία την ιστορία των ιδεών που χτίσαμε τα τελευταία δέκα χρόνια και τη σχέση τους με το παρόν, με την ελπίδα η έκπληξή μας μπροστά στο τέρας του σύγχρονου φασισμού να είναι κάθε φορά μικρότερη.

1. Αυτόνομες Ομάδες από την Αθήνα (Μηδέν Απειρο, Σαχ, No Woman's land), *Σχεδόν Αόρατοι: Η παρανομοποίηση της εργασίας ως κρατική στρατηγική για τη μετανάστευση*, Οκτώβριος 2009. Η μπροσούρα επανεκδόθηκε το 2013 με τον ίδιο τίτλο και εμπλουτισμένη από το *antifa scripta*.
2. Sergio Bologna, *Ναζισμός και εργατική τάξη: Κρίση, κράτος πρόνοιας και αντιφασιστική βία στη Γερμανία του μεσοπολέμου*, *antifa scripta*, Σεπτέμβριος 2011 (1η έκδοση).
3. *autonome antifa*, «Πίσω στα παλιά: προμηνύματα από μια απαγόρευση του 2010 που αναβλήθηκε για δέκα χρόνια μετά», *autonome antifa.gr*. Εκεί σχολιάζουμε την προκήρυξη για την απαγόρευση του καπνίσματος που είχε κυκλοφορήσει η συνέλευση τον Σεπτέμβριο του 2010 και παρατίθεται ολόκληρη η προκήρυξη.
4. *autonome antifa*, *Ο φασισμός χωρίς σβάστικα*, Νοέμβριος 2010 (1η έκδοση).
5. Διαβάστε την προκήρυξη *autonome antifa*, «Και θα γενούν οι πλάτες μας κινούμενοι στόχοι και οι πλατείες μας πεδία βολής», Μάρτιος 2010 στο *autonome antifa.gr*.>stuff>προκηρύξεις.
6. Angela Davis, *Γυναίκες Φυλή και Ταξη*, Αρχείο 71 – Μιγάδα, Σεπτέμβριος 2014 (1η έκδοση).
7. Barbara Ehrenreich, Deirdre English, *Παθήσεις & Διαταραχές: Φύλο, ιατρική και ασθένεια*, Αρχείο 71 – Τεφλόν, Σεπτέμβριος 2016 και Barbara Ehrenreich, Deirdre English, *Μάγισσες, μαίες, νοσοκόμες: Η αποσιωπημένη ιστορία των θεραπειών*, Αρχείο 71 – Μιγάδα, Δεκέμβριος 2019.
8. George Caffentzis, *Η εργασία, η ενέργεια, η κρίση και το τέλος του κόσμου: Σκέψεις για την εργασία, την τεχνολογία και την καπιταλιστική κρίση (1980-2000)*, Αρχείο 71, Ιούλιος 2012. Οι αυτομορφωτικές συναντήσεις για την εργασία και την τεχνολογία έλαβαν χώρα την περίοδο 2012-2013.
9. *antifa scripta*, *Σπουδές στο γαλανόμαυρο*, τ. Α: *Ο ελληνικός φασισμός στον μεσοπόλεμο*, Μάιος 2012 και *Σπουδές στο γαλανόμαυρο*, τ. Β: *Τι ήταν και τι ήθελε το ΕΑΜ (έλα μου ντε!) και άλλες ιστορίες περί της ταξικής σύνθεσης της εργατικής τάξης (1940-1943)*, Οκτώβριος 2020.